

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge Evropske države 2 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovoril. — Čeje „Katoliškega šolskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vtn. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5. — Naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne peščice za enkrat 18 vtn., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vtn. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Male razprave“ stane beseda 5 vtn. Parte in zabave vsaka peščica 24 vtn., izjave in Poslano 36 vtn. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije se pošiljajo prste.

Mir se bliža?

Nemčija, Avstrija, Bolgarija in Turčija ponudile četverosporazumu mir.

Ponudba mirovni pogajanj.

Uradno se v torek, dne 12. dec poroča:

Četverozveza (Nemčija, Avstrija, Bolgarija in Turčija) je po zastopnikih nepristranskih držav stavila četverosporazumu ponudbo, da je pripravljena pričeti z mirovnimi pogajanj.

Od sprejema te ponudbe pri naših sovražnikih je sedaj odvisno, ali se bo vojska končala ali se pa bo nadaljevala.

Več med »Najnovjšimi poročili.«

Kaj je z mirom?

Mnogi smo upali, da bo novoizvoljeni predsednik Severnoameriških Združenih držav Wilson začel že letos posredovati za mir, toda zmotili smo se. Wilson je, kakor je to ob vsaki novi izvolitvi navada, predložil ameriški državnici zbornici spomenico ali poslanico, v kateri naznanja, kaj smatra za glavne naloge svojega delovanja, a posredovanja za mir v tej spomenici ne omenja niti z eno besedo. Dokaz temu je tudi izjava ameriškega poslanika Gerarda v Berlinu, ki se je mudil sedaj nekaj tednov v Vašingtonu ter pred kratkim zopet odpotoval na svoje mesto v Berlin. Pred odhodom je izjavil, da ne nese sebi nikakih mirovni pogojev in da morejo sedaj priti mirovni predlogi le od angleške strani, sicer nimajo pomena.

In kako se pripravlja Angleška na mir? Tam je moralo ravnokar odstopiti dosežanje ministrstvo Asquith, ker je baje vodilo vojsko premedlo, in na

njegovo mesto je stopilo ministrstvo Lloyd Georges, katero proglašja kot svoj delovni načrt: naj se obo-rožijo trgovske ladje, naj se pripravlja spomladanska ofenziva, naj se mobilizirajo vse nevojaške osebe med 16. in 60. letom, naj se obkoljenje osrednjih držav izpelje do zadnje pičice, pomnoži pridelovanje živil na domačih tleh, prepovejo vsa za vojno nepomembna dela, se prisilno nastopi proti potratu in slednjič se naj vpeljejo brezmesni dnevi. Ta načrt nikakor ne govori, da Anglija že misli na mir.

Tudi v Rusiji je novo ministrstvo Trepov, ki je nastopilo za ministrstvom Stürmer, ubralo tako bojevitost strune, kakor jih dosejda v Rusiji nismo še bili vajeni slišati. Ministrski predsednik Trepov je izjavil, da bo Rusija nadaljevala vojno do popolne zmage in da brez vednosti zaveznikov ne bo sklenjen niti predzgodnji mir, niti poseben mir. Naj čuje ves svet še enkrat, da bodo Rusija in njeni zvesti zavezniki, naj bodo težave še tako velike, naj bodo protitudarci še tako silni, postavila na noge zadnjega moža in dala na razpolago vsa sredstva države, da pripelje vojno do odločilnega konca in da za vedno prepereči naklepe in nasilnosti Nemcev. Vladni delovni načrt, je govoril Trepov, obsega le eno točko: zmago, naj velja karkoli, popolno končno zmago. Sovražnik ima še vedno en del našega ozemlja v rokah; zavojevati ga moramo in zopet pridobiti začasno z orožjem od nas odtrgano kraljevino Poljsko. A to ni dovolj. Iztrgati moramo sovražniku nekaj poljske pokrajine okraj meje. Obnoviti hočemo svobodno Poljsko v neločljivi zvezi z Rusijo. Že delj kot tisoč let hrepeni Rusija tudi proti jugu, k svobodnemu izhodu na odprto morje. Ključ do Bospora in do

Dardanel, Olegov ščit nad vratmi Carigrada, to so tisoč let stare sanje ruskega naroda. Te želje so izpolnitvi blizu. — Te Trepove besede pač ne pomeni, da Rusija misli že na skorajšnji mir, kajti pot do Nemške-Poljske, do Carigrada in Dardanel je še dolga!

V Franciji in Italiji kajpada bojevitost danes že ni več tako velika, tam bi že tudi radi imeli mir, ako bi Anglija in Rusija v to privolili. V francoski državni zbornici že smejo odkrito govoriti, da je njihov vojni cilj, da se osvobodi severna Francoska in se obnovi Belgija. Prej nekaj je bil njih glavni vojni cilj, da si pridobijo od Nemčije Alzaško-Lotarinsko. Posebno krotki so postali v Italiji. V italijanski državni zbornici je dne 9. decembra ministrski predsednik Boselli izjavil, da četverosporazum ne bo odložil orožja, dokler ne bo samostojnost Belgije zopet osigurana.

Sv. Oče Benedikt XV. so zopet v seji kardinalov dne 4. dec., ne da bi se ozirali na to ali ono državo, ampak splošno obsodili vojsko ter rekli:

„Strašna blaznost krvavega spopada, ki tlači Evropo, jasno kaže, kako uničevalne posledice ima, če se ne vpoštevajo postave, ki urejajo razmere med državami. Tu vidimo, da se v splošni mobilizaciji narodov s svetimi stvarmi in celo s služabniki cerkve, ki so po božjem in svetlovnem pravu nedotakljivi, nedostojno postopa; tam zopet vidimo, da odstranjajo od njih ognjišče veliko mirnih državljanov med solzami mater, žena in otrok; drugod so izpostavljena odprta mesta in prebivalstvo, ki se ne more braniti, posebno zračnim napadom; povsod na suhem in na morju se dogajajo grozote, ki navdajajo in trgajo dušo z grozo. Ko obžalujemo množino zla in iznova

LISTEK

Vojni spomini.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Glej ga no! Kaj tako enostavno priprostega bi jaz ne bil iztuhtal. Mož z jekleno čelado je bil pa še postrežljiv kot sam evangelijski Samarjan. Lastnoročno je namignil vozniku in ta me je po ravnica in mnogih ovinkih prizibal do zgodovinsko starega in mogočnega poslopja, ki ga je označil kot ta „velika kasarna.“

Stopivši iz voza, sem uvidel, da me noge pošteno bole in krulč glad mi privija jedi vajeni hribovski želodec. Mislil sem si: Januš, da se ti kot rekrutu ne bodo potresavale hlače, pokrepi se z jedjo in pijačo. Cisto v bližini vojašnice sem iztaknil poštono oštarijo, kjer sem obilno grizel in v dolgih pozirkih poplaknjeval od vlakovega dima okajeno grlo. Moč in nekaj gramov samozavesti mi je zlezlo v telo in srce, ko sem ostavil gostilno. Izvlekel sem iz žepa oni brzovjavni papir, ki me je klical na boj za dom in cesarja ter kresal pred kasarno, da se tam pokažem postavnemu predstojništvu.

Gromska smola!

Pred kasarno vam je bilo zbranega ljudstva, v hlačah in krilih, da je kar sušelo kot v čebelnjaku. Kaj so ti zijasti radovedneži tamkaj iskali in

brezposelno budali v noč, še dandanes ne vem. Z veliko težavo sem se rival naprej; marsikateremu zijalu sem hribovsko pošteno stopil na prste, predno sem se preril do vhoda v kasarno. Stisnil sem trdo v roko brzovjavko in zapel sukno z gorečim in globokim vzdihom:

„Sedaj pa sam Bog pomoz!“

In hušknil sem skozi vrata v vežo.

Liki hrast močnemu in velikemu bosanskemu četovodju sem priletel v roke. V strogo po vojaško urezani strogosti me je mož s puško na rami ustavil, mereč me od pet do glave. Da bi mu nekoliko omilil strogi izraz, sem mu potisnil pod nos ono cesarsko brzovjavko, ki sem jo tiščal v desnici.

Bosansko vreteno ni kar nič pobulil v ponujeni mu papir, ampak centnarsko samozavestno me je nahrulil:

„Pak šta vruga brbraš, kukavica? Šta radiš tu v kasarni?“

Kazal sem mu na papir v roki, a hrust je stegnul lopatasto roko, me zagrabil kot mačka za vrat in noge ter, predno sem se utegnil sploh zganiti, že sem prifrčal po dolgosti med pred kasarno zijajočo sodrgo.

Ta tržaška svojat bi me bila še pošteno okresala, da se nisem bliskoma pobral in izginil za voglom sosednje ulice.

No, ta sprejem v cesarski hiši je bil še po mojih hribovsko skromnih pojmih prerobal. Zapisregel sem tej bosanski surovini kruto osvefo. Komaj sem pokukal v vojašnico, in znašel sem se zopet na ce-

sti kot deseti brat. Stožilo se mi je, mišo se mi je tu storilo v dnu srca, saj nisem imel v celem Trstu žive duše, kateri bi bil lahko zaupal svoje gorje in jo zaprosil nadaljnih nasvetov. Da je še vozil ono noč jeden vlak iz Trsta, oddrčal bi bil čisto sigurno naravnost nazaj na Remšnik, kjer me ni nihče v celih treh letih vrgel iz hiše na kolovoz.

V prav samotno krčmo sem se potegnil pozno ude po zasluženi postelji. Dolgo sem tuhtal in brskal po trnjevi poti vojaške prihodnosti, dokler me ni že senj prestavil v slovenske domače kraje, kjer se vabi popotne ljudi v hišo ter se jih ne luča na cesto v noč.

Drugega jutra sem pokrepčan po dobrodejnem spanju zbral in zbožnal vse svoje misli in uvidel: domov, na Remšnik, uteči, bi bilo nevarno, bi te utegnili še pripreti kot dezerterja. Sklenil sem potegniti še enkrat v kasarno za vrv pravice in dostojnosti. Drugič mi je bila usoda bolj mila, vsaj onemu bosanskemu Goljatu nisem padel v roke.

Mlad častnik, ki me je sprejel, mi je prav ljudno razložil, naj še brez skrbi počakam v mestu do jutri. Prihodnjega dne me bodo pa že porinili v novo — vojaško službo.

Ta prosti dan sem taval, blodil kot izgubljeni sin po tržaških ulicah in spoznaval, da je bridek in oster rekrutsko-vojaški kruh. Prav po naključju sem se sestal s štirimi duhovniki-rekruti, ki so imeli iste brzovjavne papirje in tudi niso znali kam. Združilo se nas je vseh pet trpčno in sklenili smo naslednjega dne skupno, s petero silo izvojevati pojasnitev našega vpoklica v vojaško sukno.

grajamo krivice, ki se gode na tej zemlji, molimo k Bogu, zaupajoč, da nas usliši, da bo meščanski družbi napočil srečnejši in mirnejši čas, ko bode zopet obnovljen red in ko se bo zopet spoštovala pravičnost in pravica in da bo zelo kmalu zažarela jutranja zarja zaželjenega miru, ki naj prinese narodom, ki se bodo zopet sprijaznili, vsestranski napredek.

Avstrija in Nemčija sta ponovno izrekli svojo pripravljenost, da se začnejo na podlagi sedanjega vojnega stanja mirovna pogajanja. Gotovo bosta tudi sedaj, ko sta izvojevali sijajne zmage v Rumuniji, ko je torej njuni položaj kakor ustvarjen za spravo, storili vse, da ovaybita nasprotnike na pogajanja za mir, katerega si želijo vsi narodi. Ako državnik naših nasprotnikov zopet ne bodo vpoštevili želj svojih narodov in se odzvali našim vabilom, bo vnovič jasno pokazano, na kateri strani je krivda, da ne preneha strašno prelivanje krvi.

Odkrita beseda.

V dunajskem mestnem svetu se je vršila te dni velika razprava glede preskrbe dunajskega mestnega prebivalstva z živili. K besedi se je oglasil med drugimi tudi dunajski občinski svetovalec in deželni poslanec Kunšak, ki je izvajal sledeče:

„V začetku vojske so naša sodišča obsodila marsikatero osebo zlasti iz nižjih slojev zaradi draženja in navijanja cen na skrajno stroge kazni. A obsojalo se ni morda na podlagi uradno določenih najvišjih cen, ampak na popolnoma nesigurni podlagi pridelovalnih stroškov. (Govornik je nato navedel več tozadevnih vzgledov glede svinjske masti.) Temu nasprotno bodi pribito, da si je veliko število oseb napravilo v tej svetovni vojski na milijone dobičkov, ne da bi imele opraviti z državnim pravnidštvom, ali s kazenskim sodiščem in sicer zaradi tega ne, ker so se dotični tovarnarji, pivovarjarji, tovarnarji za izdelovanje sladkorja itd. znali zavaroovati pred kaznijo na ta način, da so prosili vlado, da določi cene za njihove tovarniške izdelke. Umevno je, da je posledica teh velikanskih dobičkov ta, da slabo vplivajo na javno pravno in nadaljna posledica tega je nepoštenost in popolni nered v trgovinah z živili in z drugimi potrebščinami. Politika za prehrano prebivalstva bi morala zasledovati dva smotra in sicer prvič, da se zaloge živil, s katerimi razpolagamo, pravično in po primernih cenah porazdelijo in drugič, da bi se tudi gledalo na to, kako te zaloge izpopolniti. Vzrok, zakaj da nam primanjkuje masti, mesa in mleka, je ta, ker nam primanjkuje krme. Toda kljub temu se ravna s krmo zelo potratno. Kot primer bodi navedeno, da si je znala neka visoka oseba, ki ima velikanska lovišča, zasigurati za svoje jelene in srne zadostno množino sena, dočim so odivzeli kmetom na Tirolskem in Predalenskem čisto vse seno, vsled česar so bili tamošnji kmetje prisiljeni, da so morali poprodati vso svojo mlado živino. V začetku vojske je vlada izdala poziv, da se mora obdelati vsaka ped neobdelane zemlje, in to se je tudi zgodilo in se še zgodi tudi sedaj z velikimi žrtva-

Nastanili smo se skupaj v isti krčmi in smo jo drugega jutra vsi skupaj primahali v kasarno.

Gefreiter nas je lepo po velikosti uravnal v jedno vrsto ter nas popeljal po zastarelih hodnikih — pred samega gospoda obersta, našega novega predstojnika.

Srce mi je sunkoma zatolklo, kri mi je zavaločila po žilah, ko sem zazrl strogi obraz moža z zlatim ovratnikom in tremi svitlimi zvezdami. Nič ni bil manjši od onega Bosanca, niti milejše ni gledal. Jaz sem postal tako bolj blizu vrat, da bi mi ne bilo potreba rivati ter pehati, ako bi gospod nevoljno zarežal.

Polkovnik nas je od leve na desno muštral u prav kritičnega pogleda in šepnil nekaj nerazumljivega svojemu adjutantju. Ta je še nekaj pobrskal po knjigah in stopila sta oba pred nas, po velikosti urejenih pet rekrutov. Stari gospod je izmaknil meni ono cesarsko brzojavko iz rok s kratko odločbo:

„Vi ostanete pri polku! Tudi na bojišče nas boste spremljali! Ostali štirje gospođje pa lahko odidejo nazaj domov. Rabimo itak samo jednega.“

Zjokal bi se bil najrajši iz nevošljivosti in žalosti, ko sem gledal žar veselja na obrazih odhajajočih, srečnih tovarišev. Meni je pa gospod oberst namignil, naj še ostanem in počakam. Star je zarežal glasno zapovedujoče:

„Ordonanc!“

Bliskoma se je zravnal pred njim kot sveča vojak in prejel povelje:

„Pozovite mi takoj polkovnega trobentača!“

Sedaj pač sem menil, ta trobentač, ta ti boče še gotovo drugače zapiskal kot ona mustačasta, bo-

mi. Toda imamo v naših deželah veliko takih zemljišč, za katere ne velja ta poziv, to so zemljišča namenjena za zabavo kot lovišča, prostori za dirke, igre itd. Človek bi mislil, da se bo vsaj sedaj v vojskinem času napravil v tem oziru red, da bi se obdelala zemljišča, ki služijo v zabavo in bi se obširna lovišča obdelala in spremenila v rodovitne njive in travnike, kar bi bilo v splošno korist.

Veliko se je govorilo in pisalo o oderuštju kmetijskega stanu, češ, da je kmet največji oderuh. A uvažujte sledeče: Za vse kmetijske pridelke so cene uradno določene. Kmet dobi za meterski stot ovsca 28 K, za meterski stot pšenice 38 K in ravno toliko za rž. Tudi za mleko so določene najvišje cene, torej je vse to uravnano in urejeno, toda povejte mi, kako pa to, da mora kmet n. pr. otrobe, razne odpadke i. t. d., ki jih rabi za živinsko pičo, dražje plačati, kakor n. pr. oves? Za meterski stot ovsca dobi kmet 28 K, za meterski stot otrobov pa mora plačati 40 K!! Kako hočete označiti kmeta za oderuha, če dobi za svoj oves 28 K, a ta oves se pa prodaja na Dunaju pred očmi oblasti, s sodelovanjem oblasti in še celo od oblasti same za 140 K za meterski stot, 26 K dobi kmet za meterski stot koruze, a 80 K pa mora plačati za njo, če jo sam potrebuje in jo mora kupiti. To so naravnost neznosne razmere, katere je treba nujno odpraviti. Če kmet prodaja meterski stot izbranega krompirja za človeško hrano, dobi zanj 9 K, ako si pa noče kupiti meterski stot drobnega ali takozvanega svinjskega krompirja za svinjsko pičo, pa mora plačati za meterski stot 13 K. Ta velika razlika cen je vendar nekaka nagrada za to, da si vsak poljedelec obdrži boljše poljske pridelke doma in odda slabejše. To se vendar pravi načrtoma vzgajati in vspejati ves kmetijski stan k prestopkom zakonov in odredb.

Glede nagodbe med Avstrijo in Ogrsko moramo zahtevati, da se sklene taka nagodba, da Avstrija ne bo gospodarski odvisna od Ogrske še bolj, kakor je že bila dosedaj. Odkloniti moramo vsako tako nagodbo! (Viharna odobravanja po vsej dvorani.)

Ker se danidanašnji tudi pri nas, zlasti v mestih, kaj rado počitka kmetu, češ, kmet dela draginjo, a se ne pomisli, da mora kmet vse, kar potrebuje, plačati zelo drago, bi bilo le želeli, da bi si vsi tisti, ki ne znajo drugega, kakor zabavljati čez našega kmeta in ga po krivici obsojati, odkrite besede dunajskega Nemca prav dobro zapomnili in jih tudi uvaževali.

Kaj je z otrobi?

Šmarjeta ob Pesnici, 8. dec.

Vsak, kdor zna, kaj se pravi sedaj ob glavnem času svinjske krmitve biti brez otrobov, brez meti, ne more več dalje molčati.

Zadnje otrobe smo tu sprejeli meseca septembra in še takrat le v prikrajsani množini. Od tega časa naprej ni več ne duha in ne sluha o otrobih. Občinski uradi so sprejeli od oddelka (urada) za kriminalna sredstva pri cesarski namestnji v Gradcu samo dopis, da so se nova naročila zabeležila, a o do-

sanska prekla. Precej minut je zatoniло v večnost, predno je peketnil pred oberstom narednik, trobentač v zvonačih ostrogah in držeč z levico mogočno, dolgo sabljo, javil:

„Na povelje, gospod oberst.“

Stari je pogledal mene, ponižnega civilista, z vprašanjem:

„Znate li jeziti?“

Tokrat sem se po remšniško domače hitro odrezal:

„Ha, kol pač! Sem kar celo brez sedla jezdaril po pašnjah. Sedaj pa že dolgo nisem več drgnil konjskega hriba.“

„Torej dvojno jezdo brez šole“, je menil stari, namršil ježičesta obrvi in zaukazal polkovnemu trobentarju:

„Peljite gospoda k ritmojstru jahalne šole, in naj se uči jeziti! Tri ure predpoldne in tri ure popoldne.“

To je bil moj sprejem pri oberstu in tako je bila zapečatena moja namirna usoda. Na hodniku me je še nagovoril trobentač, bil je hvala Bogu Slovenec, in menil prav pomilovalno:

„Gromsko strelal šest ur na dan v tej julijsko-tržaški vročini v sedlu. Gospod, smilite se mi in vaša koža, ker tudi ritmojster vas ne bo prijemal z rokavicami.“

Se istega dne so mi oblekli po cesarskem kroju zašito obleko in zvečer ob 5. uri me je trobentač predstavil ritmojstru kot učenca nove šole. Bilo je to ežbališče na trdem dvorišču v kasarni. Z deskami ograjen krog, kakor ga je že videl marsikdo v cirkusu. Meni se je zdela ta makroženi prostor kot sam

poslatvi teh pa Gradčani molčijo. Nekaterim občnam, ki so posebej pritiskale na hitro določiljatev, se je pa naročilo, da naj vpošljejo znesek za metilo že vnaprej ter naročeno množino lahko tako temprej dobijo. Denar je gori, a otrobov že tretji mesec ni od nikoder!

Nekateri občani so šli k mariborskim mlinom, da tam poskušajo svojo srečo radi otrobov. A kaj se jim je reklo? Otrobov je dovolj, pa brez nakazila od krmilnega oddelka v Gradcu se ne sme nobenih otrobov oddati.

Tako počenjanje in taka razdelitev pa vendar zahteva popravje, zahteva popolne preosnovitve. V mlinih in skladiščih se otrobi kopičijo in ubogo ljudstvo jih za važno svinjerejo ne dobi. Izpolnjevanje nakazil za otrobe je vendar malenkost. Kmetovalcu pa prizadeva pomanjkanje otrobov ravno sedaj ob glavni krmitvi, ko se niti dan ne sme zgubiti, zelo občutljive izgube in veliko gmotno škodo. Odkod neki pa si naj kmetovalec spravi otrobe? Mar od žitnega mletja, ki se mu oblastveno dovoli itak že v tako pičli izmeri? In ali naj uporabi za svinje one male množine žita, ki so mu ga še pustile revizijske komisije? Vprašamo slavne urade: Kako naj vzredimo debele svinje za mast?

In še nekaj! Ni dovolj, da se nas muči s čakanjem, tudi s ceno otrobov zgleđa kaj brezsrčno: za 1 stot koruznih storžev dobimo 12 K, za 1 stot otrobov pa nam je plačati — 50 K! In kljub temu jih še niti ni dobiti.

Ljudstvo kar oblega občinske urade z vprašanji: Kaj je z otrobi? Jezi se nad občinskimi predstojniki, ki so pa brez moči. Prosimo gospode poslance, oziroma merodajne oblasti, da vzamejo to važno stvar v roke ter nam po najbližji poti odpomožejo, da čimprej dobimo tolipotrebni otrobov!

Enake pritožbe glede dobave otrobov ne prihajajo samo od Sv. Marije ob Pesnici, ampak tudi z mnogih drugih strani. Nek župan nam piše, da je n. pr. lansko leto meseca decembra poslal uradne naročilnice na vojno-žitno-prometni zavod, a še do danes ni dobil od nobene strani niti odgovora. V spomladi 1916 je še enkrat poskusil svojo srečo z otrobi, a zopet brezuspešno. Še odgovora ni od nikoder. Ker so take in enake pritožbe dan za dnevom bolj goste in ker se otrobi radi pomanjkanja drugih krmilnih sredstev za pitanje svinj in za teleta res nujno rabijo, bo treba v tem oziru kaj odločnega ukreniti. Po našem mnenju je najbolje, da se prizadeje občine obrnejo z utemeljenimi pritožbami naravnost na cesarskega namestnika grofa Claryja in na poljedelsko ministrstvo. Ako se od kmeta zahteva: Oddati moraš toliko in toliko masti, ima menda pač tudi kmet pravico, da zahteva vsaj otrobe od žita, ki ga je oddal.

Naše žrtve za domovino.

O. g. vojni kural Janez Bogovič nam poroča, da je padel na bojnem polju v zvestem izpolnjevanju svoje službe vojak Franc Goršič iz občine Ptuj in oči pri Ormožu. Pokopan je na nekem vojaškem pokopališču. Bog bodi Tolažnik vsem, ki za njim žalujejo!

Dne 26. novembra so pri Mariji Snežni žalostno zapeli zvonovi in naznanili, da je daroval svoje življenje za domovino posestnik in čevljar Matija Pezdikec na Spodnji Velki. Štiri mesece je bil na polju slave, dobil je grizo in je v Inomestu dne 22. novembra umrl. Zapustil je ženo in 4 hčerke.

grozni rimski amfiteater, kjer so spuščali divje zveri nad prve kristjane. Nisem bil jedini obsojenec v ta strašanski zaplankani polkrog, čakalo je istega uka še 12 mladih častnikov, samih rekrutov z menoj vred, kar se konja in sedla tiče.

Prigugal je ritmojster, prihrasalo je za njim v krog 13 konj. Ritmojster nas je nagovoril, pozdravil in nam natrobil v uho naukov o strogi pokorščini in vstrajnosti do konca.

Nato smo skobacali in splezali vsi rekruti na konje, kakor je pač kateri mogel in znal. Nobeden izmed konj ni imel vajeti. Kar na stražmojstrovu povelje so se uvrstili vsi v polukrog in ritmojster je na dolgo zategnjeno, noslajoče zapovedal:

„V ko — o — rak, ma — a — arš!“

Konji so zastopicali lepo jeden za drugim mirno, korakoma, počasi. Čeravno sem čepel v sedlu popolnoma prosto, sem si bil svest: če bomo tako počasi jezdarili, ne bom nikdar poljubil matere zemlje. Dobre pol ure smo tako leno šetali. Vščipnil je nekaj ritmojstra in zategnil je velevajoče:

„Tra — a — ab!“

O vsi božji svetniki! Kljuseta so ubrala v za nas usodepolni: tra — a — ab. Roke sem moral držati kvišku, noge so mi bingljale navzdol brez opore. Pri vsakem konjskem koraku sem odskakoval in padal nazaj v sedlo, da sem menil, želodec in drob se mi mora potrgati vsled teh neusmiljenih gostil sinkov. Nekateri tovariši so vpili:

„Stoj, za Boga! Jaz padem, ne morem več!“

(Dalje sledi.)